

РАНО ДЕТИЊСТВО – УЧЕЊЕ ДА ЧИТА

„Читање је најбоље учење“ – истицао је Пушкин. То је било добро знано Милановој Бапки Софији, која је наизуст казивала многе стихове овог великана руске књижевности а и сама их је понекад писала. Као пример њене књижевне упућености и извесног талента наводимо песму из архива/оставштине Сергија Димитријевића, сачувану више од пола века, захваљујући брижности целе по-родице (Види факсимил овог лирског остварења), чији је слободан превод, са-чињен од стране М. С. Димиитријевића:

Сећај се другарице моја
Како смо заједно училе
Како смо се играле и биле несташне
У нашој драгој школи.

Проћи ће златно време
На други ћемо поћи пут
А шта је било већ неће бити
И не може натраг да се врати.

Babina
pesma

Вспоминая моя подруга
 Как утешив нас стабей,
 Как играли и учили
 В нашей школе дорогой

Пройдет время заснет
 На другой пойдешь ты
 А что было уже не будет
 И назад кельз не вернешь

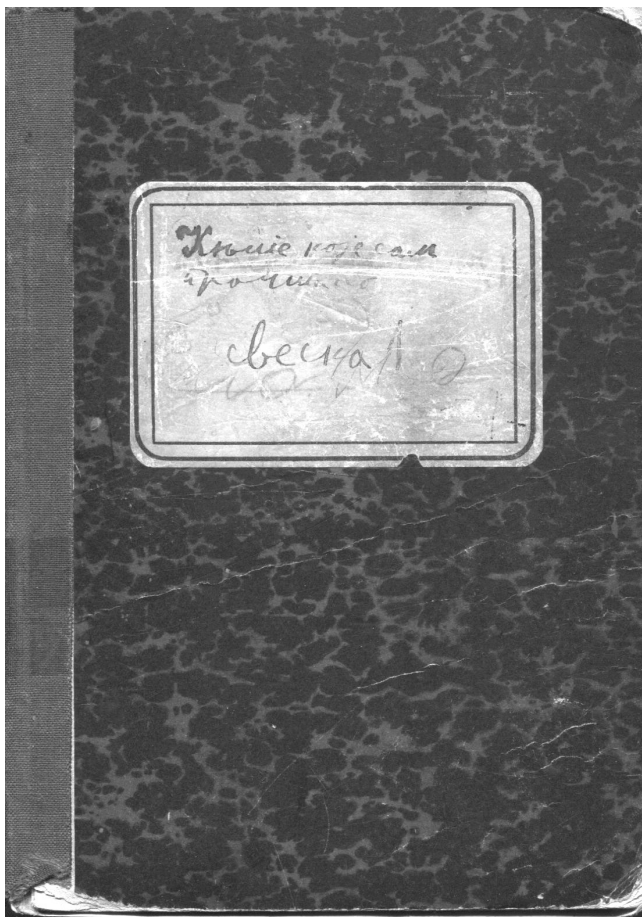
Вредно је помена да су стихови складно ритмички и мелодиозно убличе-
 ни, са одговарајућом римом. Тај наука је на најбољи начин применила на свог
 омиљеног унука.

 НАРОДНА РЕПУБЛИКА С Р Б И Ј А Народни одбор среза (града) Београда Повереништво унутрашњих послова Серија У бр. 0249946 Рег. бр. 266470 Важи до 31.11.1953 Број и датум раднице или службе- личне књижице		 Софија Димитријевић (својеручни потпис) Отисак десног кажипа	
Димитријевић (адресно, за удате жене) Име оца Димитрија Место рођења (село/град) Београд Занимање домаћиница Место становања-пребивањига (село)		Карацкова Софија и девојачко, и рођено име Дан, месец и год. рођења 21.11.1877 Националност Српкиња Брачно стање удовица Бр. матичног књ. 126 Писмо изјављено Матична књига Бркови Брада	
Лични висина (раст) 160 см лице дуго коса сива очи плаве Особени знаци нема Датум 15.11.1953 у Београду		Повереник: 	

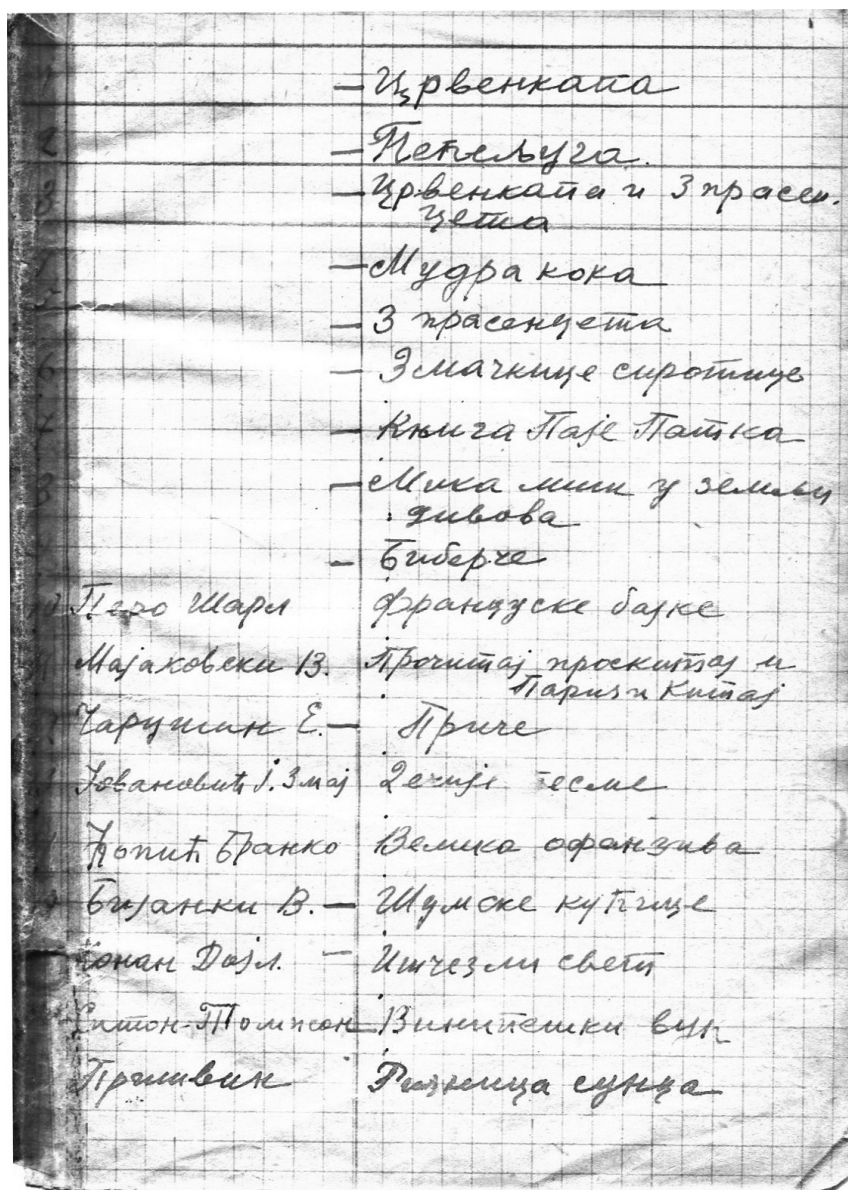
Лична карта Софије Димитријевић – Миланове Банке –
 из педестих година двадесетог века

– Врло рано сам научио да читам захваљујући управо Бапки, Она је врло добро знала руске класике, а посебно Пушкина⁵⁰ – саопштава нам Милан на почетку казивања како је научио да чита.

– Тата ми је, у најранијем детињству, купио неколико комплета великих слова одштампаних на картонима, из којих сам са задовољством слагао прве речи, као слику почетничких мисли – вели Милан, па не желећи да се изјашњава о томе када је научио да чита, позива се на мајку Наду: – По казивању маме, када сам имао три године, знао сам већину слова; научио сам их кроз игру са тим картонима које сам ређао и помоћу њих чинио најједноставније речи. Тако сам – понављам ти – врло рано научио да читам...Са пуном сигурношћу могу да кажем: онда када смо боравили у Дубровнику, имао сам непуних шест година, и са нестрпљењем сам очекивао сваки број, за мене драгоценог „Политикиног забавника“. Са великом радошћу сам тада читао приче, песмице, стрипове, чланке и чланчиће, које сам препричавао онако како сам их схватао и разумео. Темељно сам прочитавао „Забавник“, од прве до последње стране, укључујући и оно што је било намењено одраслима и старијима, и тако од једног до другог петка.

50 Рукописне белешке из разговора са М. С. Димитријевићем, Хвар, 31. I 1988. године

Почетак списка прочитаних књига

Била је ово прилика за нашег саговорника и да нам укаже и на једну необичну занимљивост, која можда заслужује и целовитије објашњење:

— Вредно је помена да се из тих предалеких педесетих година прошлог века јасније сећам, на пример, стрипова о Микију, него садржаја бројева „Политикиног забавника“ које сам касније читао. И за све што ми није било јасно и разумљиво, тражио сам објашњење, најчешће од Бапке, а она је увек знала да ми понуди право и приступачно тумачење, на које сам се могао ослонити — гласно шапуће Милан.

– Али ти си већ тада, као вундеркинд, имао вештину и својеврсну „технику“ да одређена знања прихваташ и усвајаш, а потом их и на одговарајући начин употребљаваш – набацујем узгред да сам у то време био сведок његове дејје висprenости.

– Карактеристичан је детаљ – надовезује Милан на претходно – у приближно исто време са матичним алфабетом, научио сам самоиницијативно и безмало сасвим самостално латинично писмо, и то преко разних, шароликих бочица за лекове које су ме окруживале. Стално сам се распитивао шта поједини знаци и слова представљају; они су за мене били тајновити изазов у који сам желео да продрем и да га разоткријем... Тада сам, као што напоменух, био врло често болестан и под терапијом... Ето тако, посредством болести, и захваљујући великој радозналости, на своју руку савладао сам латиницу – причава Милан овај индивидуалистички начин сазнавања.

– А како је било са учењем бројева, који су, према питагорејској традицији, источници свега, па и хармоније на којој почива свемир.⁵¹ Целог века ћеш се касније бавити бројевима и другим прорачунима?

– Бројеве сам такође научио врло рано, на сличан начин као и слова са поменутих картончића. А римске цифре сам савладао некако истовремено, и то уз помоћ старинског сата који је висио на зиду наше дејје собе. Стално сам запиткивао, гледајући у те усправне, косе и укрштене црте, и доста брзо сам ушао у тај систем – завршава Милан казивање о почецима најранијег детињег учења.

Младог Димитријевића, да парафразирам Бекона: интересовање за историју, посебно историју науке и астрономије, учинило је мудрим и свестраним,⁵² љубав према поезији – продуховљеним, а стално бављење математичким прорачунима – оштроумним.

51 Ц. К. Купер, *Илустрована енциклопедија традиционалних симбола*, Просвета – Нолит, 1986, стр. 20.

52 До сада је организовао VII обухватних конференција Развој астрономије код Срба“. О неким од њих, писали смо у књизи *Астроном – песник – друмовник М. С. Димитријевић*, стр. 176-2014.